

Datum
2021-05-19

Möte med Rådet för Produktion och Transport (RPT)

Datum 2021-05-19

Plats Teams

Deltagare: Henrik Sakari (HS), Ordförande, SCA
Thomas Frick (TF), Södra
Anders Westström (AW), Sydved
Jörgen Olofsson (JO), Stora Enso, delar av mötet
Bernt Hermansson (BH), Skogsentreprenörerna
Sören Staaf (SS), Norra Skog
Paul Kewenter (PK), Derome
Anders Ringbjer (AR), Sveriges Åkeriföretag
Isabelle Bergkvist (IB), Mellanskog
Patrik Anderchen (PA), Södra
Henrik Engman (HE), Sveaskog
Linnea Hedman (LH), Holmen
Johan Möller (JM), Skogforsk
Mattias Eriksson (ME), Biometria
Anna Högvall (AH), Biometria
Tanja Keisu (TK), Biometria
Oskar Cederlöf (OC), Biometria, delar av mötet
Lars-Erik Jönsson (L-E J) Biometria, adjungerande punkt 8–11
Daniel Noreland (DN), Skogforsk, adjungerande punkt 8–9
Johan Olsson Louhelainen (J O-L), SLU, punkt 15

Frånvarande Anders Järlesjö, Jonas Eriksson, Håkan Gard, Magnus Gerhardsson,
Anna Björk, Jörgen Bergh, Anderas Johnsson, Pehr Sundblad,
Stefan Mattsson

Vid protokollet Tanja Keisu
Justerare Henrik Sakari/Anders Westström
Föredragande (namn vid rubrik, se nedan)

Bilagor

1. Mötesunderlag

1 Mötets öppnande och val av justerare (HS)

Henrik hälsade alla välkomna till mötet. **Anders Westström valdes till justerare jämte ordföranden.**

2 Erinran om konkurrensrättsliga riktlinjer (HS)

Ordförande erinrade deltagarna om de konkurrensrättsliga riktlinjerna. Dessa går att finna i arbetsordningen som ligger på RPT:s SharePoint och numera Teams.

3 Föregående mötesprotokoll (AH)

Besluts- och actionpunkter från protokollet från RPT i februari gicks igenom.

4 Reflektion från gemensamt rådsmöte (alla)

HS lyfter frågan om fortsatt utveckling och att han framfört vikten av att försöka hålla rull på flera projekt och önskemål från RPT. Studsar tillbaka från styrelse och Biometria att det är 100% VIOL 3 och knapphändigt med resurser. Mer eller mindre stopp på annan utveckling. Stark önskan att kunna jobba vidare med utvecklingsfrågor och inte tvärnita. Hur många år kommer det ta innan vi kan börja jobba med de frågorna? Är det lämpligare att fokusera mer på VIOL 3 och hjälpa till där? Vad krävs för att få hålla en utveckling vidare? Det har pratats om tredje spåret men finns inget konkret förslag hur det kan köras. Finns inga naturliga andra alternativ utan det behöver då skapas. Önskemål att Biometria tittar mer på den biten. Risk att det blir företagsunika lösningar på saker och ting.

PK tycker att det är en bra summering, känslan är dock mycket visioner och lite verkstad. Det har hänt mycket positivt genom åren med bland annat leveransavisering, men det står still och det gemensamma rådsmötet innehöll kanske inte så jättemycket nytt. TF tyckte det var inspirerande med vilka möjligheter vi har Power Platform och datahantering. Vi behöver prioritera hårt. HS trycker på att vi får lobba för det vi vill och se om styrelsen kan skaka fram resurser för att göra det vi vill.

JM uttrycker att det pratas för mycket om alla möjligheter i stället för att prioritera. Utvecklingen går fort och då blir det egna lösningar i stället. Osäkert vad det är Biometria ska göra? Viktigt att visa vad som är kärnverksamheten och vara tydlig med att andra saker inte kommer att hända om man inte lägger resurser på det.

LH tycker att det är frustrerande när det finns många utvecklingsidéer som inte kommer hända på lång tid. Viktigt att lyfta vad råden ska vara och göra. Att VIOL 3 kommer i gång är viktigt för branschen och RPTs önskemål på utveckling kan inte försena det. Nyttigt att man tar sig tiden att ta ett omtag på vilka frågor som ska tas och hur man ska jobba.

AH säger att frågan om vad som kan göras i nuläget bör ses i tre delar

- Kodning – kräver det kodning i VIOL 2 och mer kodning i VIOL 3? – Svåraste fallet
- Resursfråga – är det resurser som jobbar i VIOL 3 som man behöver ta i anspråk? – Ganska jobbigt
- Finansiering – ex. nyttoanalyser? – Går att göra

5 Leveransavisering (AH)

AH säger att branschen har beställt tjänsten och ska driva frågan med transportörerna att leveransavisering sker. Översyn av mallar är Biometrias jobb. Att få aviseringen att hända är företagets ansvar. HS tillägger att i ett VIOL 3 läge kommer det bli ännu tydligare från Biometria att det leveransaviseras. AH säger att det blir mer info att knappa in direkt i mätplatssystemet i VIOL 3 än vad det är i Viol 2 för den som inte leveransaviserar. JO säger att det varit trögt att få i gång från start. Minsta lilla bugg tas som att det inte fungerar. Nu har Stora Enso kommit upp i en viss nivå och det har börjat plana ut, men det är bara att gnetta på.

AW undrar om det inte tillsatts en arbetsgrupp för att driva frågan, men den var för chaufförsavlämning. HS undrar om det känns viktigt att ha ett mellanmöte för att stämma av detta i gruppen? AH kommenterar att de som har lyckats bäst är de som skrivit in detta i avtal. Enkla och hårda vägen. ”Ska vi ha en affär så ingår uppdraget att ni ska leveransavisera”. **HS summerar att alla tar eget ansvar i denna fråga. Behövs hjälp/stöd från Biometria så tar man ansvar för att ta den kontakten. Biometria ställer upp.**

I den bild som visar vilka företag som har störst andel leveransaviseringar undrar AR om det är industrier eller befraktare man ser. AH säger att det är brutet per befraktare.

Länk till handledning: <https://www.biometria.se/wp-content/uploads/2021/04/Leveransavisering-chauffor.pdf>

6 Labs – träffsäkrare estimerad ankomsttid (TK)

TK presenterar en PoC som Labs gjort för att nå en träffsäkrare ankomsttid. Idén är att lastbilen skickar sin position till Biometria med jämna mellanrum. Med hjälp av positionen och KV ruttar sedan Biometria och beräknar en ny ankomsttid som med Azure Maps och TomTom i botten tar hänsyn till rådande trafiksituation. På så sätt kan den estimerade ankomsttiden löpande justeras. PoC:en går nu vidare till en pilot tillsammans med Stora Enso Fors bruk och CGI (TASS). RPT kommer att få ta del av resultatet från piloten för att avgöra om frågan sedan bör drivas vidare.

HE undrar om Prolog skulle kunna göra liknande och TK säger att så är tanken.

HS säger att GATA redan idag möjliggör för att visa positioner på alla lastbilar, men man har inte utvecklat detta med ankomsttiden. Detta skulle även kunna möjliggöra för digital spårbarhet.

HE kopplar till diskussionen om datadelning på gemensamma rådsmötet och att detta är en möjlighet.

PA skickar med att Labs kan fundera över vilka möjligheter som finns till samarbete med Scania och Volvo för att undvika att varje transportsystem ska behöva bygga något.

7 Chaufförsgodkänd mottagningskontroll (AH)

Ny utbildningsplattform är lanserad och administrationen kring utbildningen är förenklad. De som har gått utbildningen tidigare men som inte blivit upplagda på mätplatser pga. listor inte blivit inskickade av anmälare (enligt tidigare administrationsrutin) behöver inte gå utbildningen igen. De kommer att bli upplagda i Mätaadmin bara listorna skickas in till Biometria. Delade lass är inte längre en begränsning för att kunna göra en chaufförsgodkänd mottagningskontroll. På Biometria.se under Utbildningar hittar man all information man behöver kring hur man bär sig åt beträffande anmälan och annan administration.

JO: Hur länge ligger det kvar att man behöver ange mätplatserna? AH vet inte, men tar på sig att ta reda på det.

8 Ersättning efter verkligt transportarbete (DN)

Daniel presenterade förslag på ny Tariffmodell samt resultat av branschens utvärdering. Daniels sammanfattning är att de som utvärderat den nya tariffmodellen överlag är positiva. Utvärderingsrundan visar att kuperad terräng och enskilda vägar bättre behöver speglas i modellen. Den modell som utvärderats underskattar kostnaden i kuperad terräng typ Höga kusten. Modellen ser också ut att överskatta kostnaden när körning sker på enskild väg. Skogforsk kommer att beakta detta i sin modell och göra en ny utvärderingsrunda med målet att redovisa resultatet i slutet av augusti. Under sista kvartalet planeras en workshop med brett deltagande från transportörer och befraktare. Projektet löper året ut.

9 Diskussion (alla)

OC ställde frågan om den föreslagna modellen löser problemen med upplevelse av orättvis prissättning.

HS Den nya modellen ger förutsättningen för ”lättare” diskussioner, vilket är den stora vinningen. Några kommer få mer betalt och några andra mindre – svängarna kommer att tas ut på ett annat sätt.

JO tycker det ser bra ut, men viktigt att pedagogiskt kunna förklara modellen. Stöd behövs för att kunna förankra på ett bra sätt.

AR tror det kan bli ett riktigt bra verktyg, men säger inget om prisbilden. Vridningar kommer att ske inom avtalen. Ser framemot när det är klart.

DN ser den nya modellen som ett sätt att minska riskerna i affärerna. Viktigt hur vi kommunicerar och pedagogiskt förklarar modellen.

HS lyfte fram möjligheten att smyga i gång den nya tariffmodellen, dvs vikta den gamla och nya.

HE lyfte också fram möjligheten att vikta den gamla och nya modellen. De flesta åkare jag pratat med är positiv. Upphandlingarna har förutsättningar att bli bättre och tryggare.

JO Bra verktyg om vi klarar pedagogiken. Blir det bra så kommer det sälja sig själv. JO betonade också att det är en marknad med gällande konkurrensrättsliga regler.

HS betonade att detta är ytterligare ett verktyg i den verktygslåda som Biometria tillhandahåller för prissättning. Låter väldigt positivt på många håll och kanter.

HS ställde frågan hur och när detta ska implementeras, ”kriget” med viol 3 planen. Biometria får klura på detta.

OC Om detta får högsta prioritet då får det lyftas vidare för beslut.

AH betonade planerna mot Viol 3. Om branschen driver igenom en implementation av detta i Viol 2 så är det ändå inte säkert att det kommer i Viol 3. Om det inte kommer med till Viol 3 1.0 så kommer det att läggas i en backlogg.

OC Viktigt att medvetna beslut tas där man ser helheten.

Ordförande avslutande punkten med uppmaningen till Biometria att vägleda branschen inför prioriteringsbeslut.

Övrig fråga

AR redogör för frågan som kommer från Sveriges Åkeriföretag. Hur kan Biometria hjälpa Sveriges åkerier att effektivisera fordonsflottan med hjälp av all data som finns? Kan Biometria ta fram nyttiga nyckeltal eller big data som kan vara branschutvecklande för skogstransportbranschen? Exempelvis utvecklar kopplade till säsong eller grafiska bilder.

AH föreslår en likande PoC på benchmarkingtjänst som Labs gjort för skördardata. Kan något liknande göras för transportdata? Mycket går ju att ta fram själv i de mätningar där man själv varit part, men går det att skala upp och få bättre beslutsunderlag? Bör Biometria göra en PoC tillsammans med åkerisidan för att få mer detaljer i önskemålen? TK säger att det är fullt möjligt från Labs. HE tycker det är en bra idé och LH vill skicka med att det vore kul om man kunde få med en hållbarhetsaspekt i nyckeltalen. Exempelvis gällande returtransporter. Beslut: Labs tar kontakt med AR och tittar på detta tillsammans med Sveriges Åkeriföretag.

10 Expanderat nät i KV (L-E J)

Lars-Erik presenterade beslutsunderlaget gällande implementering av länk-länk. RPT beslutade att införa länk-länk i enlighet med KV-nämndens förslag och i enlighet med nedanstående förbehåll. Det slutgiltiga beslutet om införande samt tidpunkt för detta tas av KV-nämnden:

- Införandet föregås av ett manuellt arbete i Götaland där man inom inventerade områden genomför en kompletterande vägklassning (på rummet) av vägar och vändlingor för att förebygga att konstiga vändmöjligheter erbjuds i Krönt Vägval.
- Viss justering av defaultinställning av vinkelbegränsningar.
- Sveaskog med flera branschrepresentanter säkerställer genom ytterligare tester att svarstiderna upplevs som acceptabla.

Beslutades också att KV-nämnden informerar RPT när införandet ska ske.

Kommentarer:

PA positiv till ett införande

11 Väginventering Svealand/Norrland (AH/L-E J)

Anna Högvall öppnade punkten med att uppmana RPT:s medlemmar att till RPT:s septembermöte, på hemmaplan, sondera intresset för en vägdatainventering. Ett tydligt uppdrag behövs från RPT för att starta upp aktiviteter kopplade till en inventeringssatsning i mellersta och norra Sverige.

Kommentarer:

HS frågade om det är mycket avvikelser kopplade till vägdatabrister. LEJ svarade att den dominerade avvikelseorsaken är relaterade till brister i vägdata, Men viktigt är också om branschen upplever brister i vägdata som i sin tur skapar problem i avverknings- och logistikplanering. Detta måste branschen svara på.

AH menar att Krönt Vägvals ruttning i sammanhanget är en mindre fråga.

HS Nyttan av inventering får vägas mot kostnad.

LH försiktigt skeptisk, vill vänta ut mer automatiska metoder för inventering.

IB och LEJ lyfte fram att användning av laserdata kan vara en möjlig väg framåt gällande vägdatainsamling, åtminstone för vissa vägdataföreteelser.

HE rekommenderar att man ska starta med en förstudie.

PA och PK menar, med erfarenhet från vägklassningsprojektet i syd, att det är svårt att komma bort från fältbesök när det gäller bedömning av vägbredd och svängmöjligheter etc. PA lyfte att Skogforsk har konkreta förslag på forskningsprojekt.

AH betonade att initiativ krävs från branschen.

IB menar att en tydlighet från branschen vad den förväntar sig gör det lättare för Skogforsk att formulera ett projekt.

Ordförande sammanfattade diskussionen på följande sätt: Biometria sonderar med Skogforsk inför septembermötet vilka pågående projekt som berör området samt möjliga vägar framåt gällande mer automatiserade inventeringsmetoder.

12 Sender XC VIOL 3 (ME)

Arbetet fortsätter med att identifiera rotorsaker till problem med att uppdatera vissa maskiner till senaste Sender XC-version. Totalt rör detta sig om ca 50 maskiner. Hårdvaruproblem och styrsystemsproblem har visat sig vara vanliga orsaker bland maskiner som inte kan uppdatera. Biometria kommer att försöka identifiera rotorsaker till problemen och därefter besluta hur de ska hanteras i VIOL3-versionen av Sender XC.

Lanseringen av Sender XC planeras till slutet av året. Innan dess ska maskintillverkarna testa igenom applikationen och verifiera att den fungerar i deras systemmiljöer ute i maskinerna.

Övrig fråga

PA berättar att Södra är intresserad av att börja använda sig av Rest API som numera finns i StanFord standarden (4.0). Önskvärt att maskintillverkarnas molntjänster skickar filer till Biometria. Som Södra förstår det finns inte denna infrastruktur uppsatt hos Biometria än och därför vill Södra att Biometria tittar på denna fråga. Det skulle på sikt göra att Sender ej behövs i maskinen och då löses problemet rörande IT säkerhet i maskinerna som tidigare diskuterats i RPT. Södra har börjat föra en dialog med Komastu som vill testa detta med Biometria, dvs att filerna skickas in via Komatsus molntjänst i stället för Sender.

ME säger att vi ju har en viss typ av extern insändning idag där SCA skickar in filerna en egen väg. En liknande fråga har också kommit från ett annat håll. OC säger att Biometria inte har något emot att titta på detta bara man tittar på helheten i kommunikationsmönstret, Biometria är ju inte bara mottagare av filerna utan det finns ju en del som skickas ut till maskinerna också.

PA säger att Södra vill komma till att de bara kommunicerar med maskintillverkarens moln. Det i maskinen är tillverkarens ansvar. HS föreslår att de på produktionssidan håller lågan varm och utvärderar om detta är en väg för att göra det effektivare längre fram.

13 Kvalitetssäkrad tillredning (ME)

Arbetet med projektet löper på mot driftsättning under hösten. Olika team inom Biometria arbetar för fullt med att leverera nödvändiga systemdelar inom ramen för VIOL3-programmet, och utöver detta så bygger Biometrias BI-team rapporterna för Kvalitetssäkrad tillredning. Forefronts team är till största delen avvecklat enligt plan, men 2 personer kvarstår för att slutföra återstående arbeten. 900 kkr har förts över från Krönt vägvals budget till Kvalitetssäkrad tillredning för att möjliggöra slutförandet av projektbackloggen och sammankopplingen med VIOL3-komponenter i takt med att Biometria levererar.

14 Arbetsgrupp produktion (ME)

Biometrias ledning anser att en formaliserad produktionsnämnd riskerar att urholka RPT och vill därför inte att en sådan startas. Informella arbetsgrupper kan dock fortsättningsvis sättas upp vid behov. En informell grupp skulle exempelvis kunna behandla frågan om hur vill vi att in- och utsändning av filer/notifieringar ska se ut?

PA säger att Södra är positiva till en arbetsgrupp som jobbar med vissa frågor som sedan presenteras i RPT. Exempelvis hjälpa till i framtagande av underlag. PK håller med Södra och gillade inte beslutet som tagits av Biometrias ledning. Det är mycket detaljer som inte kan tas upp i RPT, det är mer ett informationsmöte och beslut. Skulle vara en motsvarande KV-nämnd som jobbar med produktionsfrågor på samma sätt, men beslutet får respekteras.

ME understryker att Biometrias ledning inte vill ha typen av formaliserade arbetsgrupper/nämnder, men däremot får man gärna samarbeta kring frågorna. AH tillägger att gruppen inte ska ha en officiell arbetsordning. IB stödjer att det kan vara bra att dela upp gruppen ibland. HS föreslår att RPT vid behov skapar en arbetsgrupp med uppdrag att utreda och bereda olika frågor. HE ser gärna att olika personer från företagen kan delta i arbetsgruppen beroende på vad frågan gäller, stöds av övriga.

ME föreslår att vi sätter upp en arbetsgrupp att arbeta med frågan om nyckeltal:

Vilka nyckeltal vill vi börja beräkna och tillgängliggöra via rapporter? **HS summerar att vi utgår från den tidigare tänkta arbetsgruppen och det går att göra inspel om man önskar skicka in andra personer. ME sätter ihop gruppen och initierar arbetet.**

15 Presentation av examensarbete (J O-L)

Digital spårbarhet av virke – Värdeskapande genom ett sammanhållet informationsflöde från skog till industri

Johan Olsson Louhelainen presenterade sitt examensarbete som haft fokus på den ekonomiska nyttan. De viktigaste slutsatserna var att det finns en potential för digital spårning av virke, som grundas i efterfrågan på spårbarhet (från bl a industriernas kunder och certifieringsorg.), på industriernas efterfrågan på faktorer som påverkar vedegenskaperna för att kunna optimera industriprocesserna och för att minimera problem och kostnader som kan uppstå av de fysiska märkningsmetoderna. Huruvida en implementering är möjlig ligger troligen i de tekniska begränsningarna och kostnaden för att uppföra ett system för detta, än i att efterfrågan och behovet från marknaden inte är tillräckligt stor.

Pelle Eriksson hade inte möjlighet att delta på dagens möte utan hans examensarbete presenteras på kommande RPT i september. HS har kommunicerat detta. TF tycker det vore värdefullt om även J O-L hade kunnat vara med vid det tillfället för att kunna få en helhetsbild, **J O-L bjuds också in till nästa möte.**

Kommentarer:

PA konstaterar att då det hanteras så stora volymer så det blir rätt stora pengar i slutändan för märkningen. Vore intressant att titta närmare på hur stor andel av felet på industrin som beror på märkningen, men p.g.a. tidsbrist och avgränsningar var det inte möjligt att titta på det i detta examensarbete.

JM undrar om något av företagen tittat på system som finns i andra branscher eller andra länder gällande geofencing eller liknande. Data finns ju i många punkter, men är inte ihop knutna. Finns det befintliga system som skulle kunna användas? HS och J O-L tror att detta fångats i den andra analysen som Pelle Eriksson gjort.

HS tycker att det skulle vara intressant om vi kunde göra någon PoC med ett försök att hålla ihop kedjan och se vad som är möjligt. PA håller med och undrar om ett sådant test kan passa inom ramarna för Labs? TK är positiv att göra ett sådant begränsat test i Labs under hösten, förslagsvis efter att piloten med Stora Enso utvärderats.

HE tar upp osäkerheter som finns om det är rätt virke och att det borde kunna gå att testa omärkt med stöd av exempelvis Leveransavisering.

Frågan lyfts om chaufförens integritet om denne spåras hela vägen, men det finns inga sådana signaler idag att det skulle vara problematiskt. Det behöver vägas för- och nackdelar i det arbete man har att uträtta.

AW tycker att det är intressant för Sydved och hela branschen med stor möjlighet till effekthemtagning. Hade det funnits andra krav på identifikation av virke hade vi kunnat gå i gång lite snabbare, nu behöver vi förhålla oss till de nationella instruktionerna. Kanske kan vi testa omärkt med egen skog där inte riktigt samma krav behöver finnas och som också är lite mindre känsligt. PA håller med AW, måste börja köra parallellt med att det finns en märkning och stegvis gå mot omärkt virke.

16 Information från Biometria – Formatändring av RNR (TK)

TK informerar om den formatförändring som Biometria kommer att genomföra av redovisningsnummer för skördad och skotad produktion. Tillgången på redovisningsnummerserier i Biometrias system börjar ta slut och kräver en förändring för att VIOL-systemet skall fungera. Orsaken är en utökad användning av Biometrias tjänster för produktionsrapportering. I mars 2022 kommer mätningar för skotar- och skördarrapportering att tilldelas alfanumeriska redovisningsnummer (både bokstäver och siffror). Biometria kommer att tillgängliggöra en kundtestmiljö i september 2021.

- PA: Är råden enda forumet där detta kommuniceras?
Svar från Biometria: Det har gjorts ett massutskick till över 5000 personer med information om förändringen. Alla integrationskunder har fått ett riktat utskick om förändringen. Information fanns med i ”Nyheter inom virkesredovisning, maj 2021” och finns också på [biometria.se](https://www.biometria.se/formatandring-av-redovisningsnummer-for-skordad-och-skotad-produktion/), <https://www.biometria.se/formatandring-av-redovisningsnummer-for-skordad-och-skotad-produktion/>

17 Övriga frågor (alla)

Övriga frågor som anmälts i förväg behandlades vid en lucka efter punkt 9 och i samband med punkt 12. Inga fler övriga frågor.

18 Utvärdering dagens möte (alla)

- Se över de digitala mötena, hellre kortare och fler (HS)
- Förhoppningsvis kan vi snart träffas fysiskt för bättre diskussioner (HS)
- Vi funderar över om det är en idé att framöver lyfta in arbetsmöten mellan rådsmöten för att frigöra mer tid (HS)
 - Bra om man delar upp arbetsmöten i produktions- resp. transportfrågor (IB)
 - Om beslut ska tas behöver dock hela RPT delta (AH)

19 Kommande möten (TK)

- Enskilt 21/9, plats oklart
- Enskilt + gemensamt 23-24/11, plats oklart

Läget i pandemin får avgöra om kommande möten blir fysiskt eller digitalt.

20 Avslut (HS)

Nomineringar till råden är nu klara vilket kan innebära att nya personer kommer in och att några lämnar rådsarbetet. HS vill passa på att tacka alla som varit med under den här tiden och som kanske inte kommer fortsätta till hösten. Tack till AH för tiden som sekreterare. PK tackar för trevliga år i RPT.